

Nye danske frøplantager til juletræer – status 2019

– udbytte, kvalitet og
vækstregulering

Seniorforsker Ulrik Bräuner Nielsen, IGN
og Kenneth Klausen, Danske Juletræer

Ole Kim Hansen, Jing Xu, Tim Robert Dowse, IGN,
Gerner Frederiksen, Gerner Consulting

UNIVERSITY OF COPENHAGEN

Foto: Morten Sune Lindegaard Nielsen

Disposition

- Kort om frøplantagerne
- Frøhøst 2006: Forsøg 2010-2018
  - Juletræsudbytte og handelshøjde
- Nye danske frøkilder – 2013: status efter 7 sæsoner
  - Juletræskvalitet
    - Udbytte og tæthed
  - Højde og tilvækst
- Vækstregulering – indflydelse på 'rejste grene'
  - Demoplantning hos Johansens planteskole

Frøplantager i forsøg

F.526+527 Tversted
(Borshomi)

FP.259 Silkeborg
Nordskov

FP.251 Mosemarken

F.20 Boller-afkom *(Borshomi)*

FP.265 Ussinggård

F.20 Boller-afkom+Tversted

FP.272 Skelhusmarken

F.690 Gl. Saltbjerg *(Kaukasus)*

FP.254 Vargårde

Plustræer valgt i
gamle bevoksninger

F.808 Saltbjerg+F.824 Tveden
(Ambrolauri)

FP.246 Sønderskovgård

FP.266 Skibelund

Bornmüllergran

Wedellsborg

FP.267 Kongsøre

Plustræer valgt i
unge bevoksninger

Frøhøst 2006 Naturstyrelsen:
Forsøg anlagt 2010 afsluttet efterår 2018
Resultat efter 9 vækstsæsoner

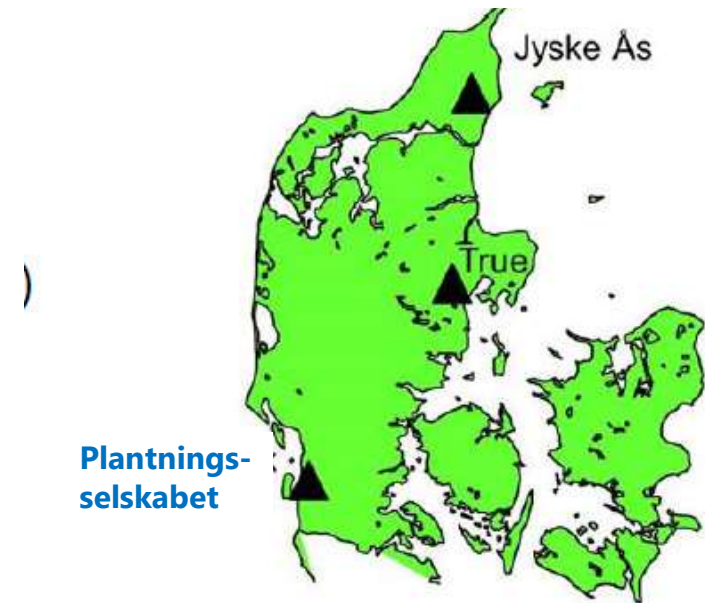
Plantningsselskabet Sønderjylland A/S

FP267 Kongsøre

Pulje tidligt udspring
Pulje sent udspring

FP259 Silkeborg Nordskov

Særhøst 74 træer (ud af 94)

Juletræs vurdering score 1-9:

Score 4

Score 5

Score 6

Score 7

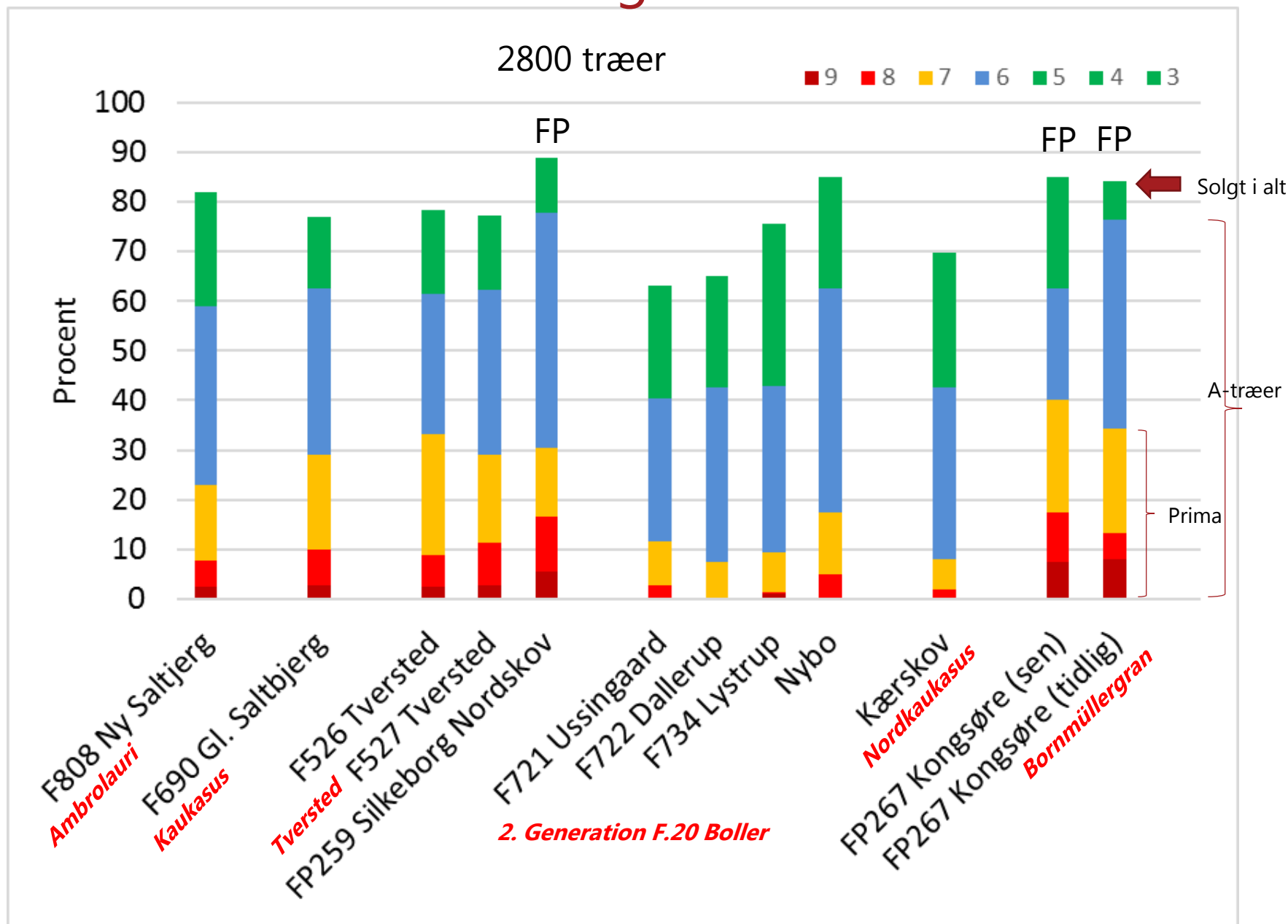
Score 8

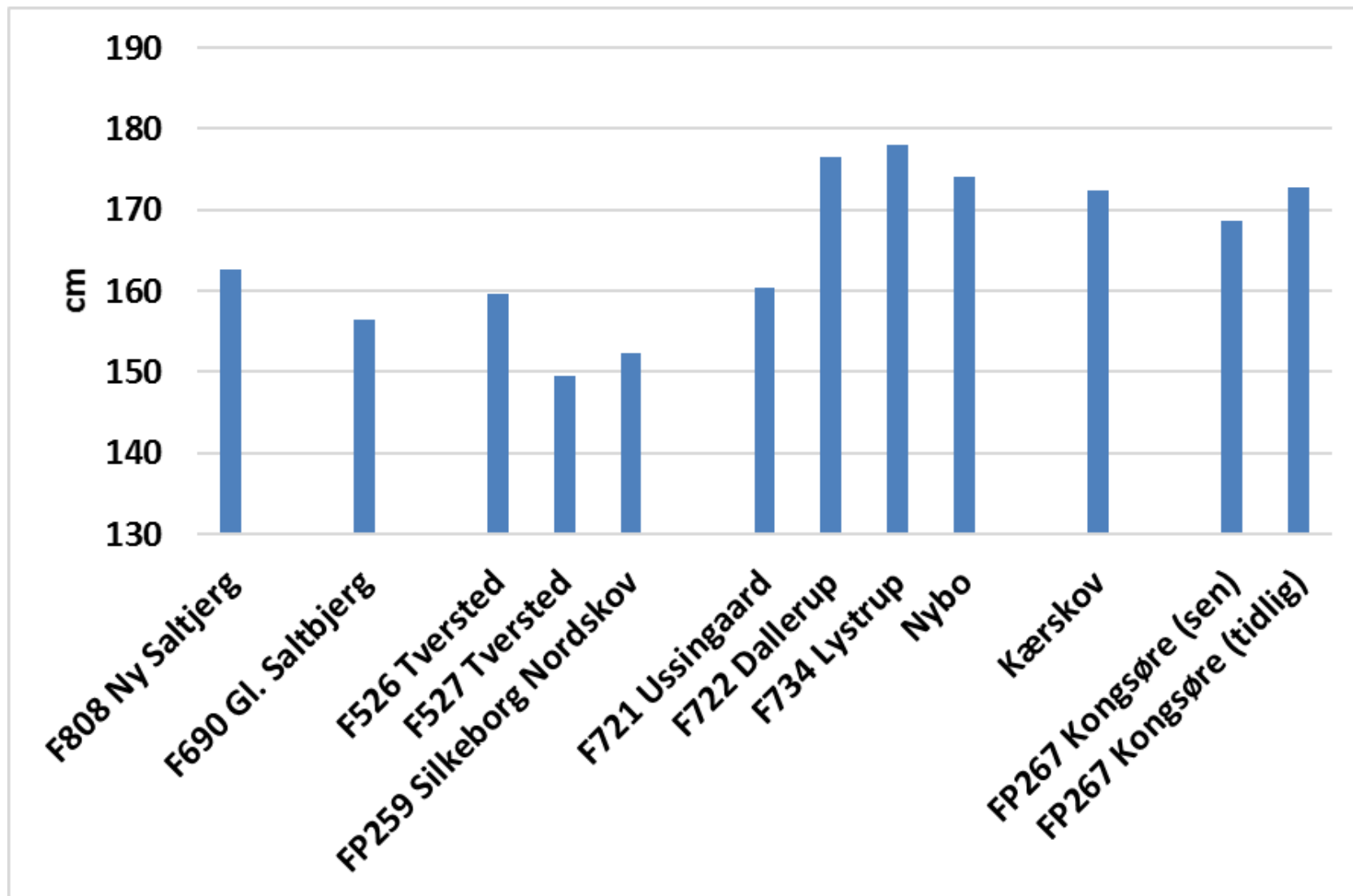
Score 9

Fotos:
Gerner
Frederiksen

Juletræskvalitet – % solgte træer over omdrift

Gns. handelshøjde solgte træer (cm)

Frøplantager forbedres løbende

– er tyndet ud fra avlsværdier (klonmålinger)

Frøkilde	Også status	Antal kloner	
	2006	2009	2019
	Anlæg		
FP.246 Sønderkovgaard	183	183	125
FP.266 Skibelund	183	143	123
FP.259 Silkeborg	94	68	68
FP.251 Mosemark	67	63	63
FP.254 Vargårde	50	40	31
FP.265 Ussinggård	50	42	32
FP.272 Tversted - pulje	25	24	20
FP.272 Boller- langsom pulje	37	37	29
FP.272 Boller - hurtig pulje	38	30	13
FP.267 Kongsøre	80	80	72

Kilde: Gunnar Proschowsky, Naturstyrelsen

Flere nye frøplantager er på vej !

Forsøg med danske frøkilder anlagt 2013

FRØHØST 2009

status solgte 2018 og til salg 2019

	A-træer	Prima	Handelshøjde
	%	%	cm
Gisselfeld Kloster	46	17	144
B. Knutsen/Faaborg	63	26	122
M.P. Larsen/Sandager	58	21	145
Plantningsselskabet Sdr.jyll.	55	21	127

Torben Ravn

Plantningsselskabet
Sønderjylland A/S

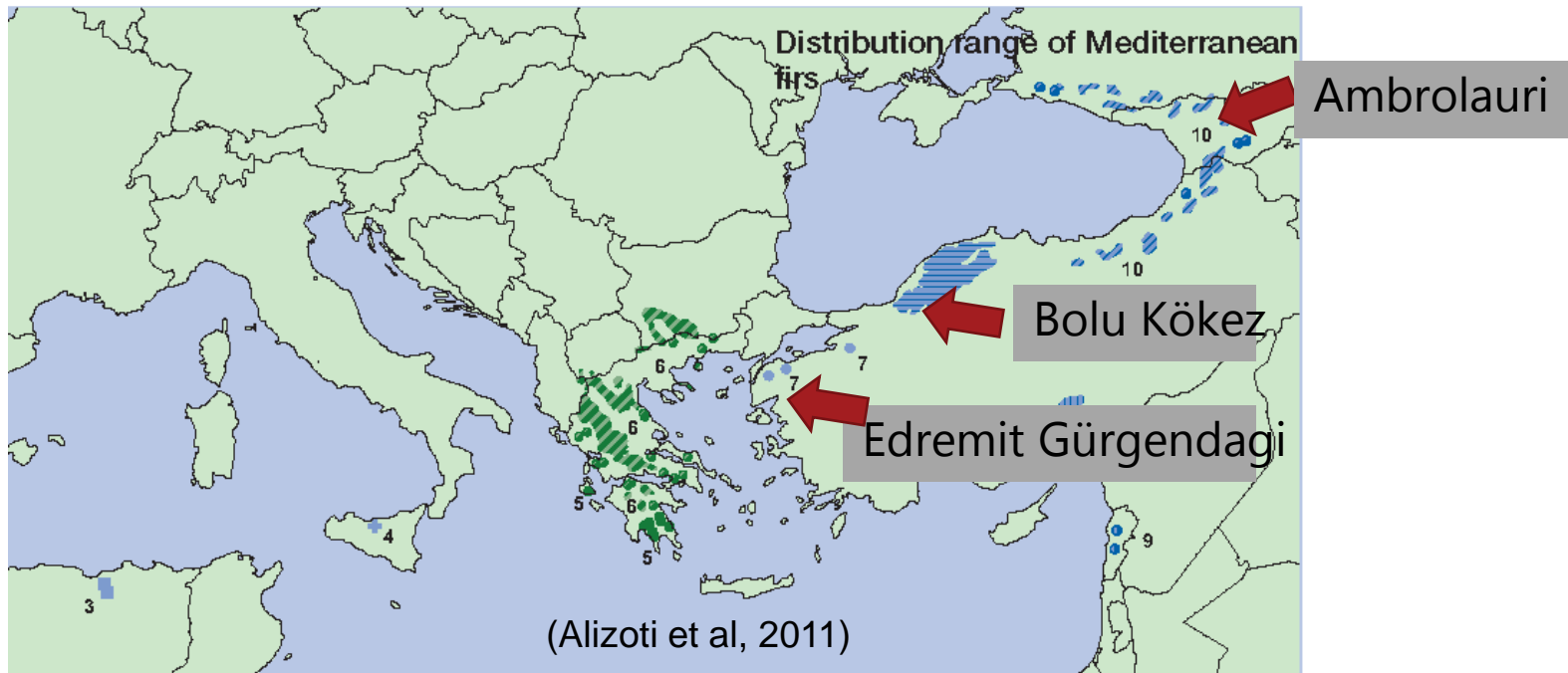
Jan Olsen

Mads Peter Larsen

Bjarne Knutsen

Forsøg baseret på **frøhøsten 2009**

Danske frøkilder FP-numre og F-numre(Naturstyrelsen)
Ambrolauri Tlugi, afd. 20 (HedeDanmark Skovfrø)
Bolu Kökez, *Abies bornmülleriana* (Naturstyrelsen)
Edremit Gürgen Dagi, *Abies equi-trojani* (Naturstyrelsen)

Juletræs vurdering score 1-9:

Score 4

Score 5

Score 6

Score 7

Score 8

Score 9

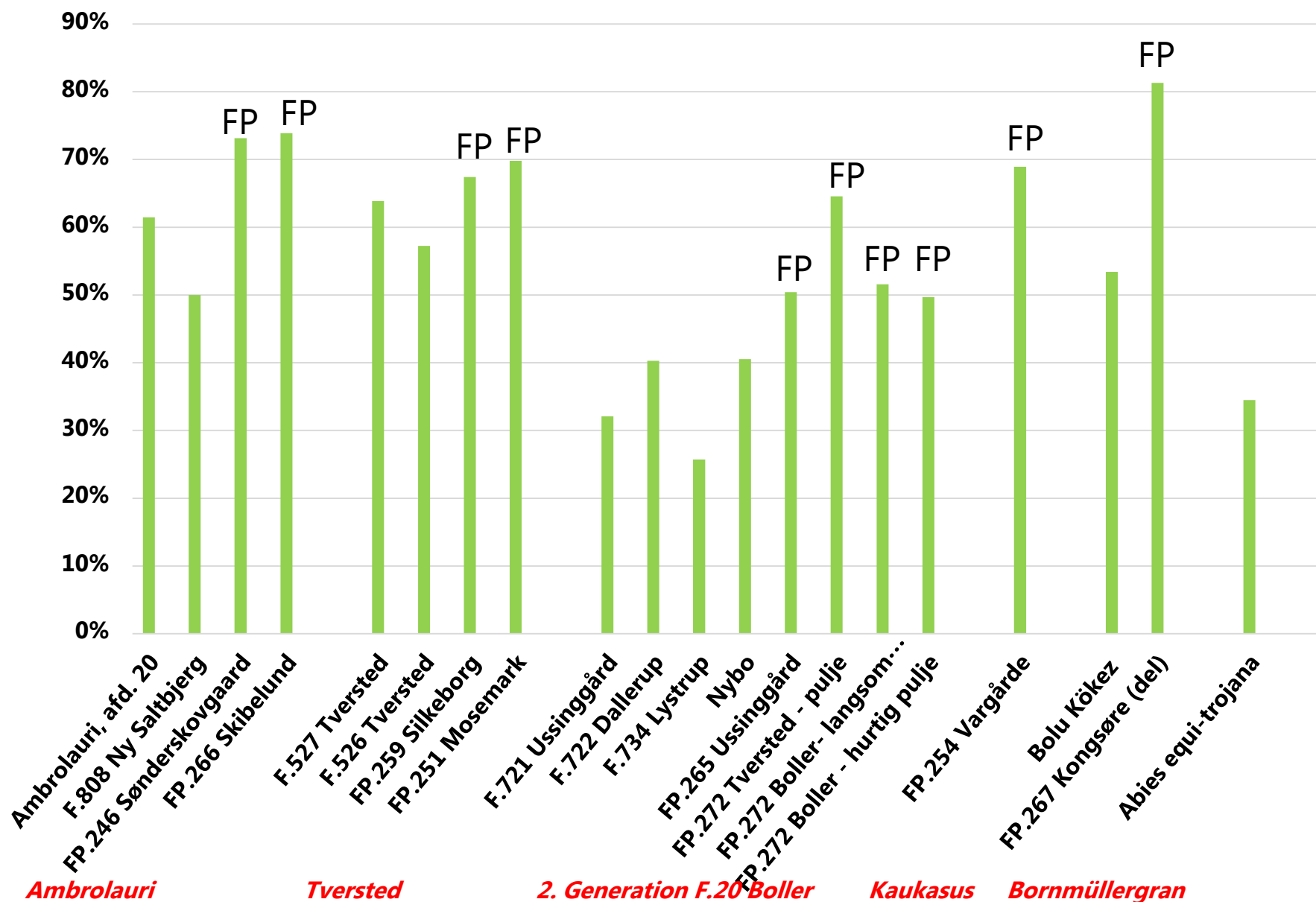
A-træer

B-træer
A-træer

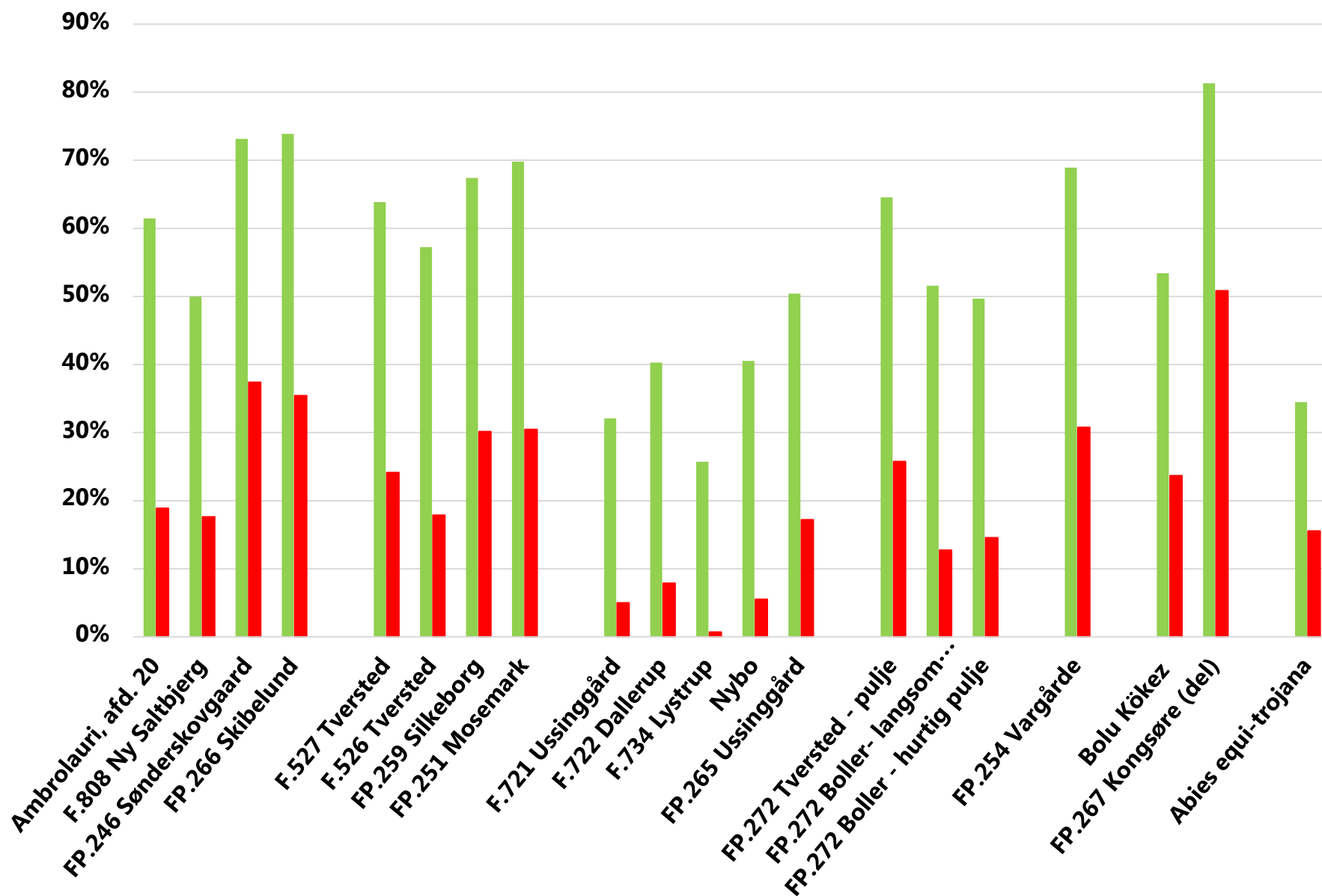
Fotos:
Gerner
Frederiksen

Prima:

Juletræs udbytte – A-træer % (solgt 2018 – til salg 2019)

Juletræs udbytte – **A-træer** % og **Prima** %

Juletræstæthed - score 1-9:

Score 5

Score 6

Score 7

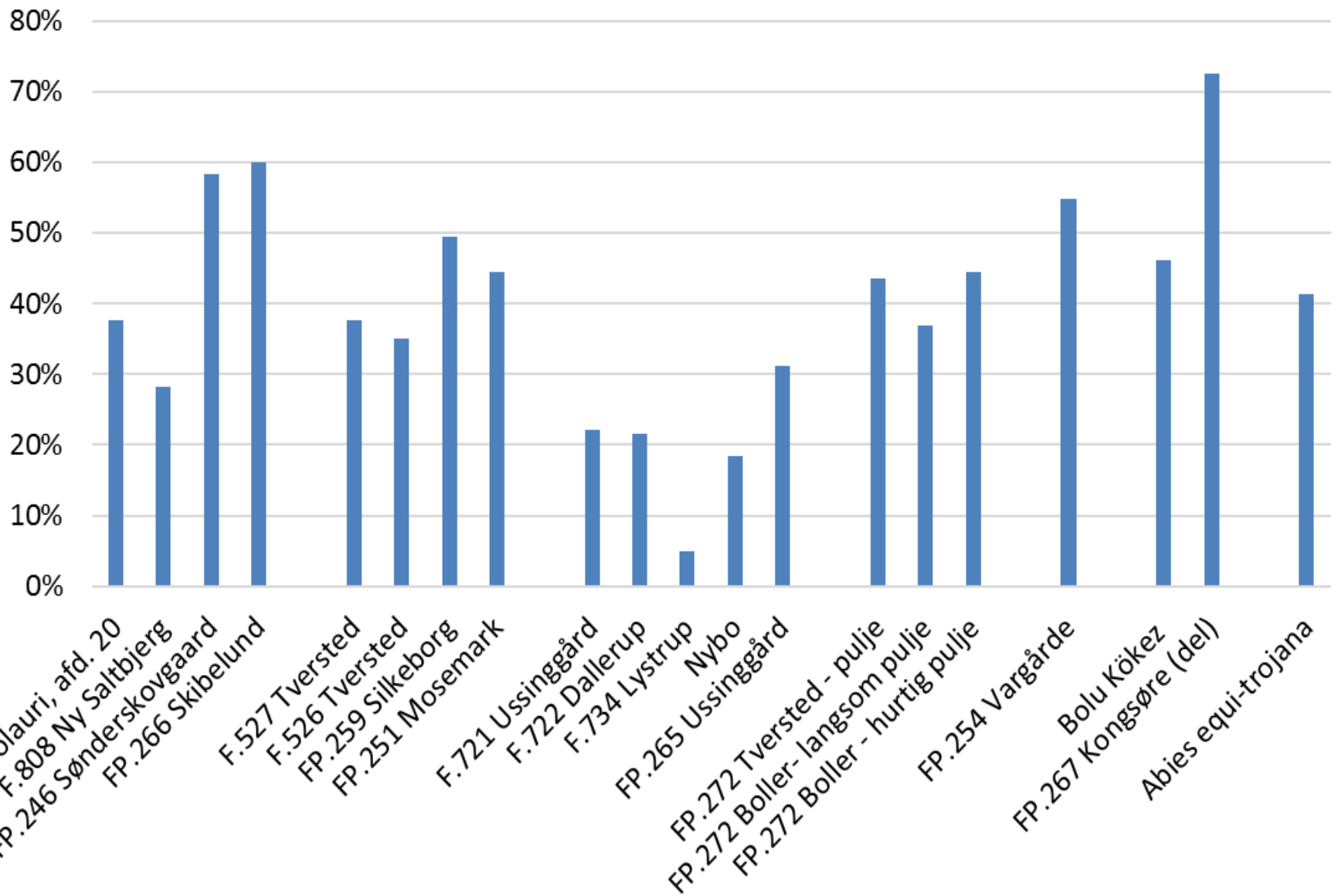
Score 8

Score 9

Fotos:
Gerner Frederiksen

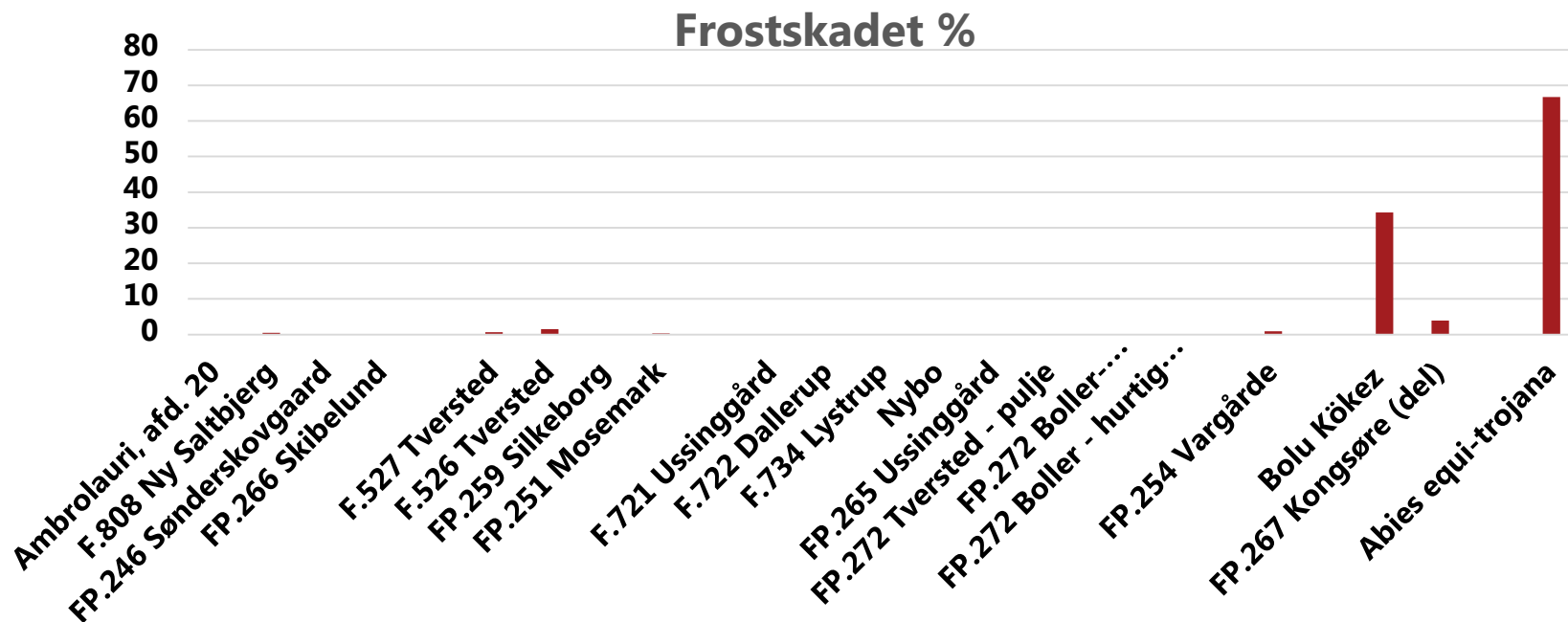
Tæthed 2019 – procent træer (score ≥ 6)

Status for 6. og 7. vækstsæson

	A-træer		Tætte typer		Risiko for nåletab efter høst
	2018	2019	2018	2019	2018
	%	Akk. %	%	Status %	%
Ambrolauri, Tlugi afd. 20	47	61	24	38	7
FP.246 Sønderskovgaard	61	73	43	58	8
FP.266 Skibelund	61	74	40	60	11
FP.259 Silkeborg	58	67	41	49	7
FP.251 Mosemark	57	70	32	44	8
FP.254 Vargårde	61	69	37	55	5
FP.267 Kongsøre	72	81	51	73	24

Frostskader maj 2019

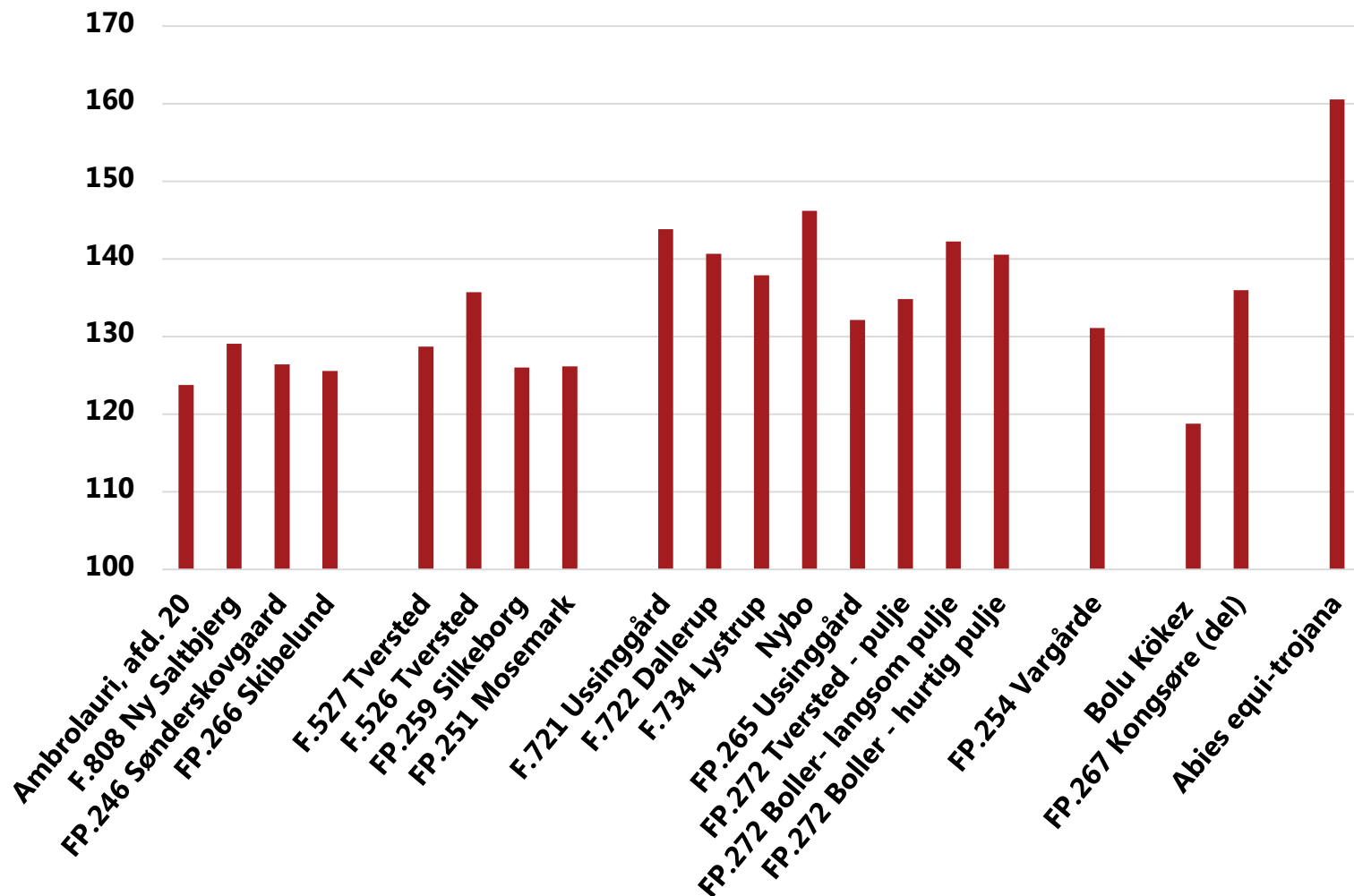

Frost maj 2019

	%
Gisselfeld Kloster	2
B. Knutsen/Faaborg	5
M.P. Larsen/Sandager	10
Plantningselskabet Sdr.jyll.	5

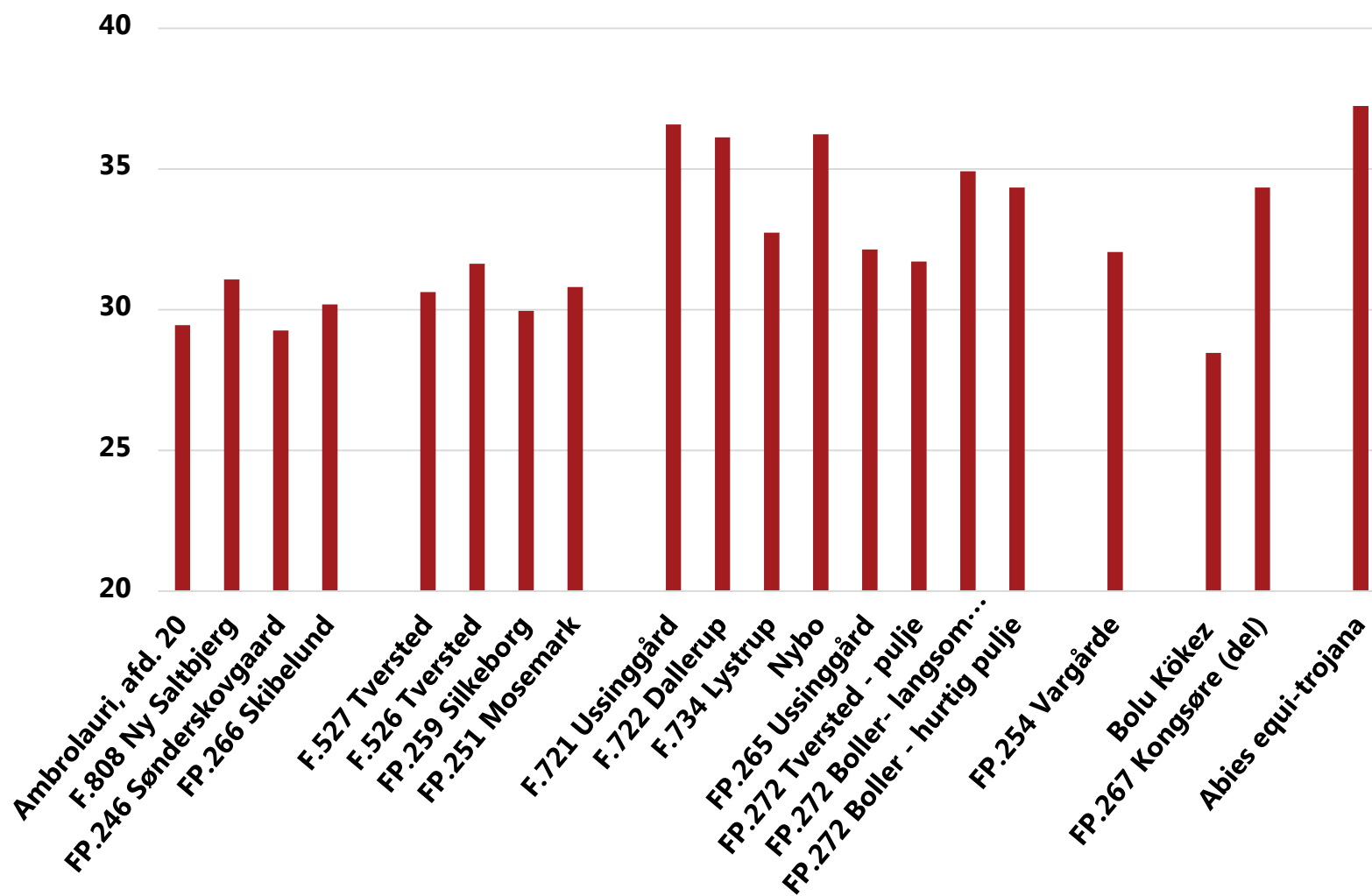

Handelshøjde (cm) solgt 2018 eller salgbar 2019

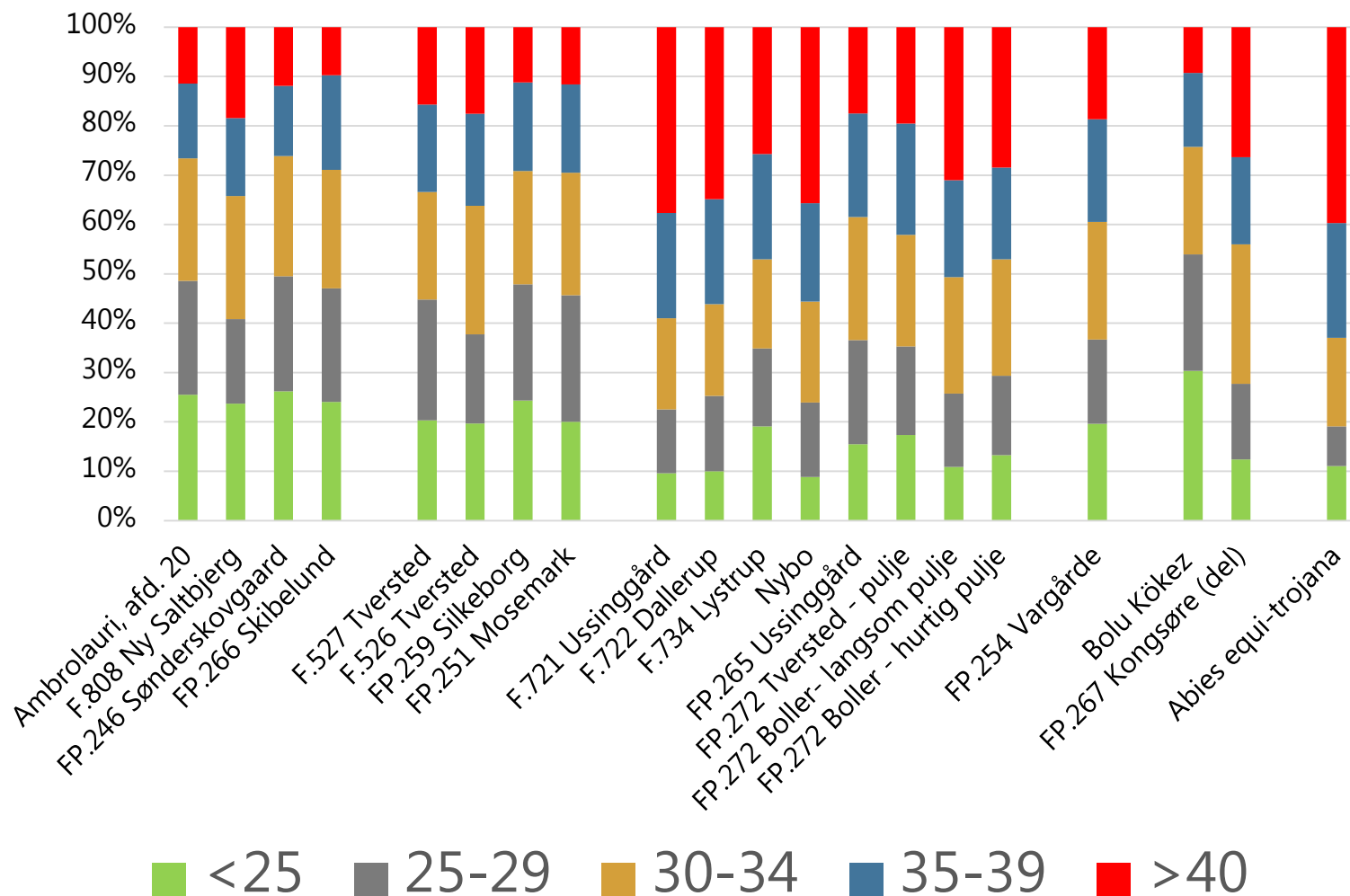

Højdetilvækst 2019 (cm)

Topskud fordelt på længder

Topskudsregulering og grenkransstilling

Demonstrationsanlæg
 Johansens Planteskole, Børkop
 Plantet efteråret 2012
 Alle 2/1-planter

Række	Proveniens
1	Ambrolauri Tlugi
2	Ambrolauri Skvava
3	Ambrolauri Nikortsminda
4	Borjomi Tadrisci
5	Tversted F.526
6	Tversted F.527
7	Silkeborg Nordskov FP.259
8	Mosemark (Tuse Næs) FP.251
9	Skibelund FP.266
10	Sønderskovgaard FP.246
11	Apsheronisk Mesmai

Måling og registrering

Topskudsregulering 2019:

Pomoxon Extra fra 12 cm (3 gennemløb)

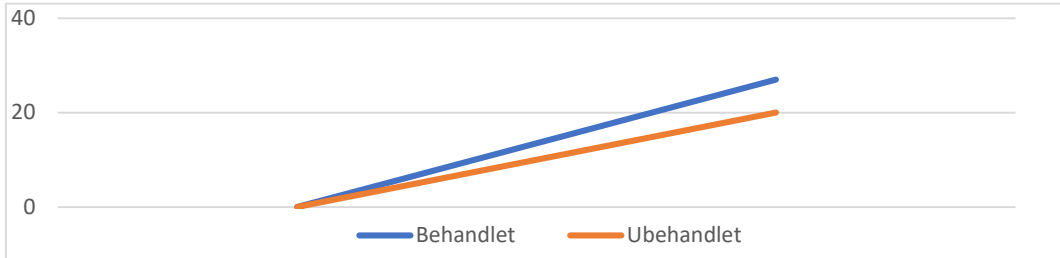
ConShape fra 28 cm (efter behov)

Måleparameter	Behandlet	Ubehandlet
Total træhøjde 2019 [cm]	149,9	164,9
Total træhøjde 2018 [cm]	121,4	118,4
Topskudslængde 2019 [cm]	28,5	46,5
Grenlængde (sydvendt gren) [cm]	28,7	28,9
Grenvinkel (gns. alle grene) [score 0-9]	2,65=27°	1,95=20°
Asymmetri i grenkrans [%]	13,7	3,1

Grenvinkel: 5
Symmetrisk grenstilling

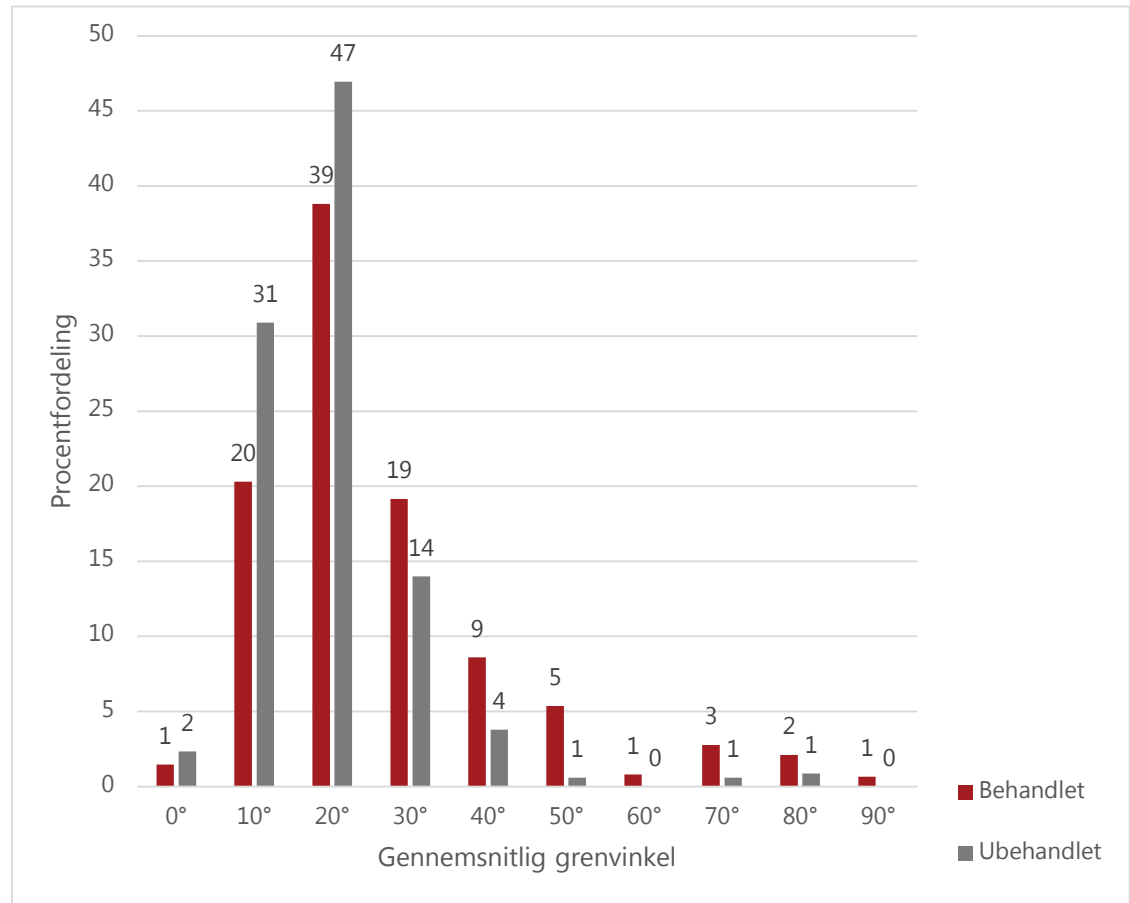

Grenvinkel

Gennemsnitlig grenvinkel for alle grene i kransen i forhold til vandret

Grenvinkel: 2
Symmetrisk

Symmetri eller mangel på samme

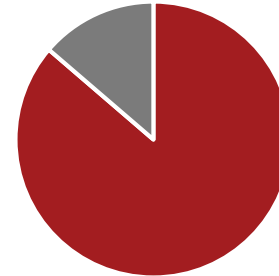

Grenvinkel: 5
Asymmestrisk

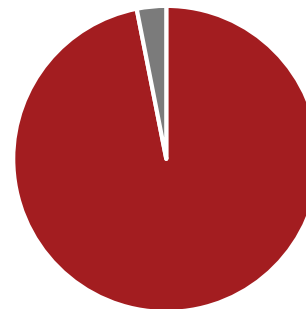
Grenvinkel: 8
Asymmestrisk

Behandlede topskud

- Symmetrisk grenkrans
- Asymmetrisk grenkrans

Ubehandlede topskud

- Symmetrisk grenkrans
- Asymmetrisk grenkrans

Tak til:

Forsøgsværter.

Gisselfeld Kloster v. Jan Olsen

Plantningsselskabet Sønderjylland A/S, v. Torben Ravn

Mads Peter Larsen

Bjarne Knutsen

Holger Toft's Planteskole – for produktion af flotte planter

Gunnar Friis Proschowsky Naturstyrelsen for godt samarbejde om forsøgsetablering

Johansens Planteskole – demoplantning

Målinger: Gerner Frederiksen, Tim Robert Dowse, Lars Nørgaard

Ib Christensen, Thomas Kudahl, Allan Overgaard

Financiering:

7 og 8 års måling

Danske Juletræers Forskningsenhed 169.000 kr.

Naturstyrelsen 75.000 kr.

6 års status måling

Danske Juletræers Forskningsenhed 300.000 kr.

Danske Planteskoler 50.000 kr.

Naturstyrelsen 30.000 kr.

Frøhøst og forsøgsanlæg:

Naturstyrelsen 450.000 kr.

IGN 150.000 kr.

